

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

2. Quomodo prædicamenta inter se distinguantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

fit aliud genus: sed si possit dari, aut detur vnum prædicamentum huiusmodi accidentium omnium; aut omnium accidentium absolutum, aut omnium respectuum omnium substantiarum, non poterunt dari plura prædicamenta substantiarum, nec plura accidentium omnium, nec plura accidentium respectuum omnium: ergo falsa est doctrina præmissa, nimirum quod possit dari vnum prædicamentum omnium accidentium, & quod possint dari etiam plura prædicamenta omnium accidentium, & c. Probatur minor, quia si possit dari vnum prædicamentum omnium accidentium, accidens vt sic debet esse genus istius prædicamenti, & habere se per modum generis respectu omnium accidentium: sed si accidens vt sic sit genus respectu omnium accidentium, non potest dari aliud quod vnum prædicamentum solum accidentium absolutum, nec aliud accidentium respectuum omnium, quia accidens vt sic erit genus respectu accidentis absoluti vt sic, & respectu accidentis respectui vt sic, & consequenter non erit verum quod classis omnium accidentium, aut absolutum, aut respectuum sit prædicamentum, quandoquidem non sit series rerum coordinatarum inter se sub vno supremo genere ipsis solis, & non aliis conueniente, supra quod non sit aliud genus.

Quomodo
supremum
genus non
possit ha-
bere supra
se aliud
genus.

11. *Respondeo* distinguendo maiorem: supra quod non sit aliud genus simpliciter, nego maiorem; supra quod non sit aliud genus illis rebus solis competens, concedo maiorem, & nego minorem: ad cuius probationem dico non requiri ad prædicamentum, quod genus supremum ipsius sit tale, supra quod non reperitur aliud genus quomodocumque; sed sufficere quod non reperitur aliud genus quomodocumque, sed sufficere quod non reperitur supra ipsum, aliud genus, quod omnibus illis rebus & solis sit commune. Vnde decem summa genera decem prædicamentorum non debent intelligi ita summa, quasi nullum aliud genus sit supra ipsa, sed quia sunt summa genera illarum classium, quatenus scilicet nihil spectans ad solas res illorum prædicamentorum sit superius ad genus, quod dicitur summum istius prædicamenti (vt bene aduertit *Auersa*) verbi gratia non propterea prædicamentum substantia vt sic finita dicitur summum prædicamenti substantia, quia supra se aliud genus non habet, sed quia nullum aliud genus habet supra se, quod spectet solum ad prædicamentum substantia.

12. *Et si dicas* hanc doctrinam esse nonam, & gratis asseri, *Respondeo* quidquid sit de nouitate, negando quod gratis asseratur, imo cum summo fundamento asseritur, quia videtur impossibile cum vlla probabilitate ostendere quod accidens vt sic non sit genus respectu omnium accidentium (quidquid sit de ente vt sic, de quo suo loco) aut quod respectus vt sic non sit genus respectu omnium respectuum, aut quod respectus extrinsecus adueniens vt sic non sit genus respectu omnium talium respectuum, aut quod modus vt sic, non sit communis omnibus modis sex vltimorum prædicamentorum, si constituantur illa prædicamenta in modis.

Quare si velimus defendere hanc famosam rerum omnium in decem prædicamenta diuisionem, non debemus accipere prædicamentum pro coordinatione rerum aliquarum contentarum sub vno aliquo supremo genere, supra quod nullum aliud genus reperiri possit; præsertim cum nulla sit ratio aut autoritas, quæ nos cogat ad accipiendum prædicamentum in illa acceptione; sed potius debemus accipere prædicamentum pro serie rerum aliquarum inter se coordinatarum, & contentarum sub aliquo vno genere, supra quod non sit aliud genus solis illis rebus conueniens.

13. *Dices*: Ens vt sic non est genus ad genera summa decem prædicamentorum, quia est analogum respectu eorum, aut quia non perfecte præscindit ab illis, aut quia imbibitur in differentiis eorum, & idem dicendum de accidente, vt sic, respectu omnium accidentium, & relatione vt sic respectu omnium relationum; & de relatione extrinsecus adueniente vt sic, respectu omnium relationum extrinsecus aduenientium.

Contra, quia ens vt sic non est analogum, sed vniuocum, & si esset, tam bene posset dici quod substantia vt sic, sit analogum respectu omnium substantiarum, & relatio vt sic respectu omnium relationum, & qualitas vt sic respectu omnium qualitarum, ergo quando quidem substantia vt sic est genus, & relatio ac qualitas vt sic, idem dicendum est de ente vt sic. *Deinde* tam perfecte præscindit ens vt sic ab omnibus entibus, quam substantia vt sic respectu omnium substantiarum, & tam includitur substantia vt sic in differentiis suis, quam ens vt sic in suis differentiis: ergo tam erit vt sic genus respectu omnium entium, quam substantia vt sic respectu omnium substantiarum.

14. *Dices secundo*: Ens vt sic non esse genus; nec accidens vt sic; nec relatio vt sic; nec relatio extrinsecus adueniens vt sic, quia non contrahuntur per differentias, sed per modos intrinsecos.

Contra, quia posset dici quod relatio intrinsecus adueniens vt sic, contrahatur per modos ad relationes sub se immediate contentas, & quod qualitas vt sic, contrahatur per modos, & non per differentias ad qualitates, ad quas immediate contrahitur: ergo vel talis contractio per modos non impedit quominus contractum sit genus, & sic replica non erit ad propositum; vel poterit dici quod relatio intrinsecus adueniens non sit genus, quod est contra omnes, & contra decem prædicamenta, quorum vnum habet relationem intrinsecus aduenientem vt sic non solum pro genere, sed pro summo genere.

15. *Obijcies tertio*: Prædicamenta omnia debent esse primo diuersa: sed non essent primo diuersa, si possent habere vllum genus supra se: possent autem habere genus supra se secundum nostram doctrinam, nam sex prædicamenta vltima haberent supra se relationem extrinsecus aduenientem vt sic, quæ esset genus respectu ipsorum, & nouem vltima prædicamenta haberent supra se accidens vt sic, quod etiam esset genus ipsorum, ergo nostra doctrina non est bona.

Quomodo
prædicamenta
debeant esse
primo di-
uersa.

Respondeo prædicamenta debere esse primo diuersa, quatenus non conueniunt in primo genere nec in aliquo in quo includitur ratio primi generis, & per hoc distinguuntur entia realia vnius prædicamenti ab entibus realibus alterius prædicamenti, quod hæc omnia conueniunt in aliquo vno genere illius prædicamenti, in quo non conueniunt cum entibus vltius alterius prædicamenti; quod verissimum est de quocumque numero prædicamentorum, siue duo assignentur, siue tria, siue quatuor, siue decem, siue viginti, modo ens adæquate in illum numerum diuidatur: Nam numero quocumque prædicamentorum assignato, qui adæquet ens reale finitum vt sic, verum erit dicere quod entia, quæ ponuntur in quocumque vno prædicamento ex illis, non conueniant in summo genere cum entibus aliorum prædicamentorum.

QUESTIO II.

Quomodo prædicamenta inter se distinguantur.

16. *N*on est mihi dubium, quin posset fieri talis diu-
sio entis finiti vt sic in plures classes, quæ adæ-
quant ipsum, ita vt nullum esset ens finitum, quod non
continetur in aliqua ex illis, & quæ etiam inter se di-
stingerentur ex natura rei ita, vt quidquid spectaret ad
vnam classem, distingueretur aliquo modo ex natura rei
vel distinctione formali, vel reali a quocumque spectante ter.
ad alias classes: non tamen ita vt omnia, quæ ponerentur
in vna classe, distinguerentur realiter ab omnibus conten-
tis in aliis classibus. Nam si veller quis diuidere ens fini-
tum in absolutum & respectuum, & collocaret omnes
omnino relationes seu respectus in vna classe, tam illos,
qui realiter non identificarentur suis fundamentis, quam
illos, qui realiter identificarentur suis fundamentis, vt sunt
relationes aptitudinales, seu aptitudines rerum, quæ vocantur
transcendentales, & postea diuideret ens absolutum, vt
sic in substantiam & accidens absolutum: collocatis omni-
bus substantiis in illa vna classe, & accidentibus omnibus
in altera, haberentur tria prædicamenta entium, in quæ
adæquarissime diuide erit ens, & quæ etiam inter se di-
stingerentur ex natura rei: sed tamen non omnia, quæ
continetur in prædicamento relationis, distinguerentur
realiter

Potest ens
diuidi in
prædicamenta plu-
ra quæ omnia non di-
stingerentur realiter.

realiter ab omnibus contentis in prædicamento, seu classe substantiæ, neque ab omnibus, quæ continentur in prædicamento, seu classe accidentis absoluti, quia relationes aptitudinales substantiæ, & relationes aptitudinales accidentium identificantur realiter ipsis, & tamen ponentur in prædicamento illo seu classe relationum; neque credo hoc posse verti in controuersiam.

Quod ergo *queritur hic* est, an illa decem prædicamenta, quæ de facto sunt assignata à Philosopho, & admissa à Doctoribus communiter, sint distincta realiter inter se, ita ut nihil positum in vno prædicamento identificetur realiter vlli, quod ponitur in vlllo alio prædicamento; an verò aliqua, quæ ponuntur in vno prædicamento ex illis, identificentur realiter alicui posito in aliis prædicamentis. Si primum dicatur, diuisio entis in decem prædicamenta erit diuisio realis, striete loquendo, tanquam in membra realiter distincta: Si secundum, non erit diuisio realis, striete loquendo, sed largiori modo, prout scilicet talis dicitur diuisio alicuius in aliqua, quæ distinguuntur aliquo modo à parte rei, abstrahendo à modo distinctionis, an scilicet sit realis, an formalis.

17. *Prima sententia* valde communis est, quod non diuidatur ens in prædicamenta decem, tanquam in membra realiter distincta, sed tanquam in membra distincta ex natura rei aliquo modo, vel formaliter, vel realiter. Hæc debent tenere *Nominales*, qui putant quantitatem non distingui realiter à substantiâ, & relationes non esse modos realiter distinctos ab extremis; & *Thomistæ* qui existimant actionem & passionem non distingui realiter inter se: nominatim autem eam tenent *Arauxo* 5. *Metaph. quest. 1. art. 3. Fonseca ibid. Suar. disp. 30. Vafg. 1. par. disp. 32. & 138. Ioannes à sancto Thoma hic qu. 14. art. 5.* quos ex Scotistis sequitur *Merinus* hic, qui dicit eam esse expresse sententiam *Scoti* q. 10. *prædicamentalis*, & in 2. *distinct. 1. quest. 5.*

Secunda sententia est diuisionem entis in decem hæc prædicamenta esse diuisionem realem strictam, in membra scilicet realiter distincta ita, ut quidquid spectat ad vnum prædicamentum, necessariò distinguatur realiter ab omni, quod spectat ad quodcumque aliud prædicamentum ex his. Hanc tenent *Scotistæ* communiter, quos sequuntur *Niphus* 4. *Metaph. quest. 4.* & ex *Thomistis* *Casertanus* 1. *par. qu. 28.*

CONCLUSIO.

Decem prædicamenta sunt distincta realiter stri-
cte.

18. *Decem prædicamenta sunt distincta realiter.* Hæc est iuxta secundam sententiam, & *Scotum* 7. *Met. qu. 7. Probatum* tum, quia potius facienda erat diuisio entis in classes diuersas entium realiter distinctorum, quam formaliter distinctorum; tum & potissimum, quia si quæ ex prædicamentis essent realiter identificata & indistincta, maxime quantitas & substantia, relatio & sua extrema, actio & passio, vbi & situs: sed hæc inter se distinguuntur realiter, ut postea ostendemus; ergo prædicamenta omnia distinguuntur realiter. Maiorem admittunt communiter aduersarij, qui propterea dicunt prædicamenta non distingui realiter propter illa exempla. *Merinus* tamen negat maiorem, & assignat aliud exemplum alicuius vnius realis entitatis spectantis ad diuersa prædicamenta; dicit enim figuram spectare ad quantitatem, quatenus est superficies terminata lineis; quatenus vero dicit ipsam terminationem linearum, spectat secundum ipsum ad prædicamentum qualitatatis: quam doctrinam delumpfit ex *Scoto* qu. 10. *prædicament.*

Figura non est species vera qualitatatis.

19. *Sed contra*, quia, ut inferius dicemus, falsum est quod figura sit vera species qualitatatis, aut vere ad illud prædicamentum spectans. Dicitur autem à *Scoto* spectare ad qualitatem, quia enumeratur à Philosopho inter species qualitatatis, non quod vere sit species eius, sed quod ita censetur ab aliquibus. *Deinde* nō dicit *Scotus*, quod eadem figura realis spectat ad vtrumque illud prædicamentum, sed dicit figuram esse vocem æquivocam, & significare duo distinctæ rationis: primò enim significat superficiem terminatam lineis, & sic sumpta figura spectat ad quantitatem, non quod illud totum esset aliquid

per se directe spectans ad illud prædicamentum, quia illud totum est ens per accidens, sed quod qualibet pars ipsius, nimirum & superficies & linea, quæ terminant illam, sit spectans ad quantitatem. Secundo significat ipsam terminationem, quæ distinguitur realiter & à lineis terminantibus, & à superficie terminata; & figuram sic acceptam dicit spectare ad qualitatem: quod quamuis verum esset, adhuc non sequeretur quod idem ens spectaret ad diuersa prædicamenta.

20. *Probatum secundo conclusio*, quia quidquid realiter identificatur alicui, debet reduci ad prædicamentum istius rei cui identificatur, hac enim ratione reducitur & relationes aptitudinales substantiarum reducimus ad prædicamentum substantiæ de facto: ergo nihil realiter identificatum rei spectanti ad vnum prædicamentum debet spectare ad alterum prædicamentum, & consequenter res spectantes ad diuersa prædicamenta nequeunt realiter identificari.

Obiicies primò: relatio substantialis creaturæ ad Deum, ut ad creatorem, & relatio similitudinis imperfectæ, quam dicit ad ipsum, sunt realiter identificatæ illi creaturæ: sed illæ relationes spectant ad prædicamentum relationis: ergo non omnia, quæ ponuntur in diuersis prædicamentis, distinguuntur realiter.

Respondeo negando maiorem, quia omnes relationes realiter identificatæ substantiæ spectant ad prædicamentum substantiæ reductiue, nec possunt vlla ratione spectare ad prædicamentum vllum ex nouem prædicamentis, quia omnia illa, quæ spectant ad nouem prædicamenta, conueniunt in ratione accidentis ut sic, & consequenter debent habere aptitudinem ad inhaerendum; nihil autem identificatum substantiæ potest habere talem aptitudinem: ergo non potest aliquid tale spectare ad prædicamentum vllum ex nouem prædicamentis, nec participare vlllo modo rationem accidentis ut sic, oppositi substantiæ.

Dices: Omnes relationes intrinsecus aduenientes spectant ad prædicamentum *Ad aliquid*: sed relationes identificatæ substantiæ sunt intrinsecus aduenientes, ergo spectant ad prædicamentum *Ad aliquid*.

Respondeo distinguendo maiorem: quæ sunt accidentia respectu fundamenti ad quod sequuntur, concedo; quæ non sunt, nego maiorem; & distinguo etiam maiorem: sunt intrinsecus aduenientes, quatenus necessario sequuntur ad fundamentum ex natura fundamenti, concedo; ita ut sint relationes accidentales sequentes ex fundamento illo, & aptæ naturæ inhaerere ipsi, nego maiorem & consequentiam.

21. *Obiicies* pro *Merino* auctoritatem *Scoti* ab ipso citatam, *Respondeo* *Scotum* nunquam dixisse absolute quod eadem realis entitas secundum se spectet ad diuersa prædicamenta; & quamuis dicat in illo loco secudò, quod posset negari dari distinctionem realem inter omnia quæ ponuntur in diuersis prædicamentis, tamen cum non cōtutus sit illa responsione, sed recurrat ad aliam, & hoc iuxta alias dicta; in qua alia responsione tenetur non identificari realiter entia diuersorum prædicamentorum; signum est quod magis propendat in illam sententiam de distinctione reali prædicamentorum, aut saltem signum est quod eo loci non determinauerit se ad vllam partem.

QVÆSTIO III.

Quanam conditiones requiruntur ut aliqua ponantur in prædicamentis.

22. *Suppono* in quolibet prædicamento varia entia & formalitates poni, & ex his aliqua directe, aliqua indirecte. Directe in prædicamentis ponuntur ipsæ suprema genera, & omnia alia, de quibus suprema genera prædicamentorum prædicantur in quid. Illa vero indirecte collocantur in ipsis, quæ neque sunt suprema genera, nec talia de quibus prædicari possint suprema illa genera in quid; sed concurrunt tamen ad constitutionem primariam essentialem siue physicam siue metaphysicam rerum, quæ directe ponuntur in prædicamentis, vel identificantur realiter ipsis. Vnde patet hominem poni directe in prædi

Nulla relatio identificatæ substantiæ spectat ad aliud prædicamentum.